

Tid til haven

Havetips uge 46

Af: Marianne Bachmann Andersen

Hjemmesysler

I disse uger venter vi alle på, at december måned med stearinlys og hjemmebag dukker op af kalenderen. Indkaldelser til arrangementer samler sig i hobe og vi bliver lidt stressede ved tanken om de mange måltider med gløgg og æbleskiver – men det er alt sammen med til at skabe stemningen om julen, som for mange af os også betyder pause fra aktiviteterne i haven. Det milde novembervejr kalder mange på tur i skoven og ved stranden, hvor lommerne godt kan rumme lidt dekorationsmaterialer til kransen på døren eller kalenderlysets lerklæt. Er der børn i huset eller blot børn på besøg, kan limpistolen nemt blive varmet op og brugt til søde og sjove indslag, som passer til årstiden.

Træ med guldknappgardiner

En anden fornøjelse ved naturen i øjeblikket er alle guldknapperne på birketræerne – hvor har de i år hængt længe og prydet de fantastiske træer. Birketræer vokser vildt på nordlige halvkugle, både i Amerika, Asien og i Europa. Der findes omkring 60 arter, der alle er løvfældende og mange gange har flere stammer. De birketræer, der i øjeblikket har formået at holde på bladene er vortebirk, men der findes andre interessante birk, som netop her om efteråret er særdeles velegnede at plante i haven:

Kobberbirk 5 – 6 m højt træ med 2 – 3 m bred krone. Kobberfarvet bark med afskallede barkflager. Skal plantes i en have med gode læforhold

Vortebirk 15 – 20 m højt træ med 4 – 5 m bred krone og overhængende vækst. Hvid barkfarve. Plantes i almindelig havejord og trives bedst i jord, der ikke er for fugtig

Hægebirk 15 – 20 m højt træ med 4 – 5 m bred krone og stærkt overhængende vækst. Hvid barkfarve. Plantes i almindelig havejord og trives bedst i jord, der ikke er for fugtig

Sørgebirk Højden afhænger af den stammehøjde, som planten er podet i, eller pæl, den er bundet op til, for sørgebirks nedhængende grene er så tunge, at træet har svært ved at holde sig selv. Er ofte et mindre træ til haven

Ornæsbaik 'Dalecarlica' udmærker sig ved at være et højt træ med elegant hængende grene og flot hvid bark

Dunbaik Op til 20 m højt træ med oprette grene og en oval krone. Stammen er hvid, men bliver med årene præget af sorte partier. Dunbaik får ofte "heksekoste", der opstår pga. svampen Taphrina

Himalayabirk Karakteristisk for himalayabirk er de hvide eller svagt orange. Barken ruller af. Et solidt træ, der også tåler mere vind, end birketræer normalt gør

Bøgehækkens vinterpragt

Hvorfor er det lige, at bøgehækken ikke smider bladene, når de store bøgetræer står nøgne hele vinteren? Ja, det er jo netop den egenskab, der får mange af os til at plante bøg som hæk – at den beholder bladene hele vinteren og ikke bliver bar og transparent. Men hvorfor er det sådan?

Juvenil betyder ungdomsform, og det er egentlig så simpelt, at vi, når vi hvert år klipper toppen af bøgetræet, bevarer træet i dets juvenile fase = ungdomsfasen.

Lader man sin plantede hæk vokse op i dens naturlige form, vil den ikke blot blive høj, men også bar om vinteren. Når du næste gang går tur i en bøgeskov, kan du måske spotte de unge selvsåede bøgetræer i skovbunden, der ligeledes beholder bladene om vinteren.

Langt de fleste bøgeplanter i hækken beholder bladene på lige indtil de nye lysegrønne blade til næste forår folder sig ud.

Vinteropbevaring af tropiske planter

Citrusplanter, oliventræer, palmer, nerie og andre eksotiske planter i krukker tåler ikke frost og skal opbevares under kontrollerede forhold hele vinteren. Mange af os har de seneste vintre mistet en del af disse lidt sartere planter fordi vi ikke har respekteret den kolde vinters indvirkning på dem. For flere uger siden rykkede en del frostfølsomme planter ind i drivhuset, så nattefrosten ikke ødelagde dem. I et uopvarmet drivhus kan de godt blive stående længe, men sætter vinteren ind i slutningen af november eller december måned, skal de bjerges. (husk at se til dem hyppigt og tag vandkanden med dig rundt)

Forskellige forhold

Det er individuelt hvor langt ned i frostgrader de enkelte planter kan tåle at stå. Kanna, trillingranke er begge planter, der slet ikke tåler frost, mens nerie tåler få

frostgrader i kortere perioder (nætter). Oliventræer og hørpalmer kan tåle ned til minus 10 grader, men spørgsmålet er, om de også tåler det i længere tid? Skærmliljer har mange mistet de sidste par år. Her skal man gå efter de smalbladede typer, der er mere hårdføre, eller sørge for at bevare de bredbladede typer ved højst minus 5 grader. Citrusplanter er mindre hårdføre og skal som regel alle ind i huset om vinteren. De kan sagtens stå køligt, men må ikke fryse.

VIGTIGT for al overvintring er, at der er lys og vand til stede. Tager du oliventræet ind i dagligstuen i nærheden af brændeovnen, vil det ofte tabe alle bladene. Træet kan ikke magte den høje temperatur i forhold til mangel på lys. Træet går ikke ud og skal nok bryde til foråret, men det skal ikke opbevares så varmt.

I dit havecenter kan du få kvalificeret rådgivning om lige netop dine planter og deres evne til at klare vinteren.